

ДЕНЬ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ

Тернистий шлях до власної незалежності, яким ішла наша держава багато віків поспіль, понад двадцять три роки тому завершився ухваленням Декларації про державний суверенітет (16 липня 1990 року) та прийняттям Акта проголошення незалежності (24 серпня 1991 року).

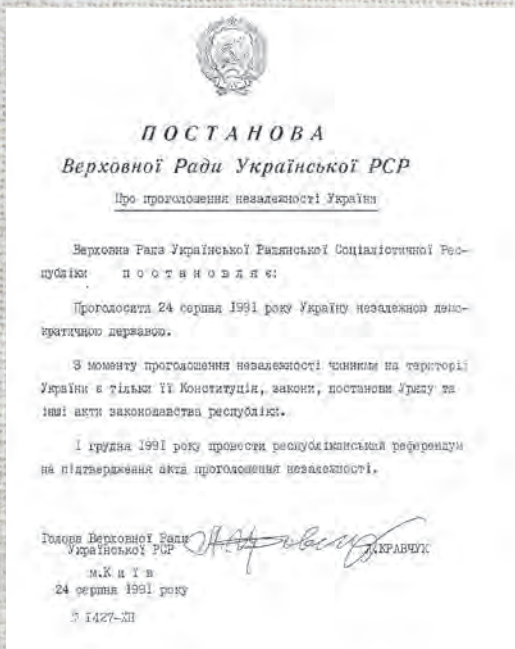
Декларація стала провісницею Акта проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року, підтвердженого результатами Всеукраїнського референдуму 1 грудня того ж року, – переконана директор Центрального державного архіву вищих органів влади і управління України Наталія Маковська.

У читальному залі архіву можна ознайомитися з документальними першоджерелами, що «зафіксували» знакові події початку 90-х років ХХ століття. І хоча кожний архівний документ – по-своєму унікальний, але є серед них особливі.

Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року – найцінніший поміж них, який належить до унікальних документів. На одному аркуші паперу втілено багатовікову «пам'ять» державності, мрію багатьох поколінь про незалежність, розбудову власної держави.

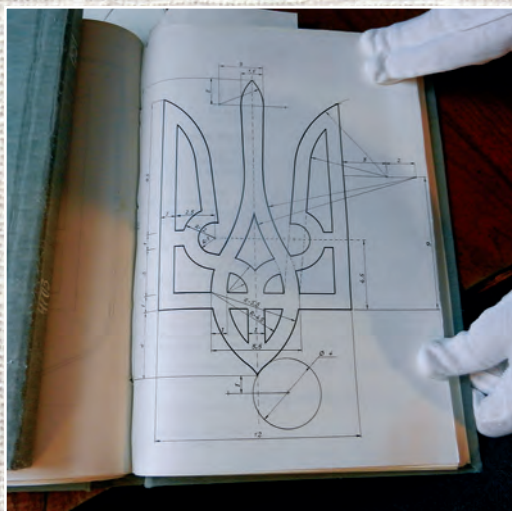
– Архівні документи дають змогу вибудувати і чітку хронологію подій, що передували позачерговій сесії Верховної Ради України 24 серпня 1991 року, відчутти «напругу пристрастей» не тільки в сесійній залі українського парламенту, а й – на площах і вулицях українських міст, студентських аудиторіях, всюди, де не було

НЕЗАЛЕЖНОСТІ – державності і демократії

громадян, байдужих до свого майбутнього, – впевнена Наталія Маковська.

В архіві зберігаються також протоколи Центральної виборчої комісії по всеукраїнському референдуму на підтримку Акта проголошення незалежності України. Результати підрахунку голосів виборців свідчать, що за незалежність активно голосували не лише народні депутати, а й усі регіони України. Так, 24 серпня 1991 року Верховна Рада конституційною більшістю голосів схвалила Акт проголошення незалежності України: «за» – 346 народних депутатів, «проти» – 4 та незначний відсоток тих, що утрималися. Проведене голосування в Криму (54,19%), Донецькій (83,90%) та Луганській (83,86) областях засвідчило готовність населення жити в незалежній Україні.

– У січні – лютому 1992 року було прийнято дві постанови Верховної Ради України про символіку держави – державний прапор та герб, а також окрему постанову про святкування Дня Незалежності 24 серпня (постанова від 22 лютого 1992 року), – долучилася до розмови заступник директора Центрального державного архіву вищих органів влади і управління України Оксана Берковська.

Загалом в архіві за період з липня 1990 року по серпень 1991 року зберігається 81 справа, так чи інакше пов'язана з відродженням української державності. Кожна з них вміщує від 10 до 50 документів, без інформації яких важко скласти повну картину калейдоскопа подій, що відбувалися в період між прийняттям Декларації про державний суверенітет України та Актом проголошення незалежності України.

До речі, відомий український поет Дмитро Павличко тоді назвав проголошення 24 серпня Днем Незалежності України не лише перемогою народу України і порятунком української нації, а й початком нової історичної доби в Центральній Європі. «Як у воду дивився»...

*Підготувала
Віра Фазлеева,
фото Альберта Погоні*